

آیین نامه ایمنی در صنایع شیشه

هدف

هدف از تدوین این آیین نامه پیشگیری از حوادث منجر به صدمات و خسارات جانی و مالی در فرآیند تولید شیشه و محصولات و حفاظت نیروی انسانی شاغل در صنایع شیشه، شیشه‌گری و شیشه‌بری بوده و رعایت آن در کلیه کارگاههای موضوع ماده ۸۵ قانون کار الزامی است.

فصل اول : تعاریف

صنایع شیشه: شامل کلیه فعالیت‌هایی است که در زمینه تولید محصولات شیشه‌ای اعم از شیشه‌های جام، بسته‌بندی، مطروف و نظایر آن صورت می‌گیرد.

شیشه‌گری: منظور از شیشه‌گری، فرآیند ذوب مواد اولیه، فرم‌دهی مذاب، تراش، ساب‌زنی و سیقل شیشه و بلوره طراحی و نقاشی بر روی محصولات شیشه‌ای به ویژه بلور و جام می‌باشد.

شیشه‌بری: شامل کلیه فعالیت‌هایی است که در زمینه برش شیشه صورت می‌پذیرد.

فصل دوم: مقررات عمومی

الف - ساختمان کارگاهها

ماده ۱-

کف کارگاه و سایر محل‌های انجام کار باید همواره نظافت شده و عاری از خرده شیشه باشد.

ماده ۲-

از ریزش و جمع‌شدن روغن و مواد لغزنده در اطراف دستگاهها بالاخص دستگاه فرمینگ و کف کارگاه جلوگیری گردد.

ماده ۳-

برای کارگرانی که در محل کار، با اسید یا مواد شیمیایی سر و کار دارند باید دوش و چشم‌شوی اضطراری، متناسب با تعداد کارگران و در مکان مناسب در نظر گرفته شود.

ماده ۴-

کوره‌های ذوب شیشه باید مجهز به دودکش‌های مؤثر جهت خروج گازها و بخارات مضر به بیرون کارگاه باشند.

ماده ۵-

در کارگاههای ذوب شیشه، تجهیزات خنک‌کننده و جابجاکنده هوا برای جلوگیری از افزایش بیش از حد دما در محیط کار ضروری است.

ماده ۶-

کارگاههای تولید محصولات شیشه‌ای باید مجهز به تهویه مناسب و مؤثر برای خروج دود، بخارات مضر و گرد و غبار باشد.

ماده ۷-

کلیه دستگاهها و محل انجام فرآیندهایی که در حین کار ایجاد گرد و غبار، دود و بخارات مضر می‌نمایند بایستی مجهز به تهویه موضعی مناسب و مؤثر باشند^{۰۰۲E}.

ماده ۸-

عملیات سنبلاست باید در فضاهای محصور و مجهز به تهویه موضعی و سیکلونی صورت پذیرد، تا امکان نفوذ گرد و غبار به محوطه کارگاه وجود نداشته ب^{۰۶۲۷}شد.

ماده ۹-

ماده ۱۰-

به منظور جلوگیری از انتشار و انتقال گرد و غبار مضر به سایر بخش‌ها لازم است ائبار مواد اولیه، واحد اندازه‌گیری و آماده‌سازی مخلوط از سایر بخش‌های عملیاتی ک.۶۲۷، رگاہ جداسازی شود.

ماده ۱۱-

مسیر جابجایی شیشه باید هموار و عاری از هرگونه مانع جهت حمل آسان و ایمن شیشه باشد.
ب - وسایل و تجهیزات ۶۲۸.

ماده ۱۲-

صندلی و میز کار مورد استفاده کارگران در کلیه بخش‌ها از جمله واحدهای تراش، نقاشی و طراحی بر روی شیشه بایستی مطابق با اصول ارگونومی باشد.

ماده ۱۳-

کنترل کیفی محصولات شیشه‌ای تولیدی پس از خروج از دستگاه‌های فرمینگ باید با استفاده از تجهیزات مناسب و ایمن صورت پذیرد.

ماده ۱۴-

استفاده از وسایل حفاظت فردی متناسب با نوع کار و محیط کار برای کلیه کارگران شاغل در کارگاه‌های مرتبط با صنایع شیشه الزامی است.

ماده ۱۵-

کارگران واحدهای ذوب و قالب‌گیری و سایر کارگرانی که به نحوی با مواد مذاب سر و کار دارند باید مجهز به عینک‌هایی با فیلتر محافظ چشم در برابر تابش اشعه مادون قرمز و همچنین لباس کار، کفش، پیش‌بند و دستکش نسوز باشند.

ماده ۱۶-

کلیه کارگرانی که در جابجایی، حمل و نقل، کنترل کیفیت، چیدمان شیشه و بسته‌بندی و ائبار مشغول به کار هستند، می‌بایست به دستکش و ساعدیند حفاظتی مقاوم در برابر بریدگی و خطرات ناشی از برخورد لبه‌های تیز شیشه و همچنین کلاه و کفش ایمنی مناسب تجهیز گردند.

ماده ۱۷-

کارگران شاغل در واحدهای تراش، ساب‌زنی و سیقل شیشه باید مجهز به چکمه، پیش‌بند بلند، دستکش و عینک مناسب گردند.

ماده ۱۸-

در کارگاه‌های سنتی جهت برداشتن محصولات شیشه‌ای داغ باید از وسایل مناسب استفاده گردد.

ماده ۱۹-

انتقال مواد اولیه به داخل کوره باید با روش‌های مکانیکی صورت پذیرد به نحویکه نیازی به حضور کارگر در محل خطر نباشد.

ماده ۲۰-

شیلنگ‌های انتقال هوای فشرده باید از کوتاهترین مسیر ایمن که در معرض صدمات فیزیکی و شیمیایی نباشند عبور نماید و به صورت دوره‌ای مورد بررسی قرار گیرد.

ماده ۲۱-

قسمت جلوی قالب دستگاه‌های فرمینگ باید جهت جلوگیری از پرتاب یا پاشش مذاب شیشه مجهز به حفاظ مناسب باشد.

ماده ۲۲-

برای تمیز نمودن دستگاه‌های پرس و فرمینگ شیشه باید از جاروب‌های اتوماتیک استفاده شود.

ماده ۲۳-

استفاده از دستگاهها و ابزارآلات متناسب با نوع کار و محیط کارگاه الزامی است.

ماده ۲۴-

بازدیدهای دوره‌ای کارگاه، دستگاهها و کلیه ابزار و لوازم موجود و در صورت نیاز تعمیر و رفع نقص آنها الزامی است.

ماده ۲۵-

پاشش مایعات قابل اشتعال قبل از انجام عملیات پرس در درون قالب‌های داغ دستگاه‌های فرمینگ به صورت دستی به منظور ایجاد دوده در اطراف قالب به ویژه قالب‌های چندتکه‌ای ممنوع است.

ماده ۲۶-

برای حمل و نقل جام‌ها و متعلقات شیشه باید از دستگیره‌های مکنده استفاده نمود.

ماده ۲۷-

قفسه‌ها، پالت‌ها، فریم‌ها و سایر وسایل مورد استفاده به منظور اتیارکردن شیشه‌ها همواره باید با ابعاد آنها متناسب بوده و تحمل وزن آنها را داشته باشد.

ماده ۲۸-

برای جابجایی جعبه‌های بزرگ و سنگین شیشه باید از وسایل مکانیکی مناسب استفاده شود.

ماده ۲۹-

حمل و جابجایی جام‌های شیشه بر روی گاری و خرک باید به نحوی صورت پذیرد که احتمال شکستن و واژگونی آنها از بین برود.

ماده ۳۰-

قیدهای بلندکننده شیشه‌ها و ملحقات آن و همچنین تجهیزات جابجاکننده و اجزای نگهدارنده باید با اندازه، وزن، نوع پرداخت سطح و سایر مشخصات خاص شیشه مطابقت داشته باشد.

ماده ۳۱-

به منظور عمل برش شیشه مسطح، باید میزی با ارتفاع و ابعاد متناسب با شیشه در نظر گرفته شده و روی میز با لایه مناسب نرم پوشانیده شود.

ماده ۳۲-

در صورت عدم امکان توقف ماشین به لحاظ فنی در هنگام روغن کاری، تعمیر و نظافت قسمت‌های خطرناک لازم است از ابزار و روش‌های مناسب به گونه‌ای استفاده شود که کارگر از منطقه خطر دور نگهداشته شود.

فصل سوم: سایر مقررات

ماده ۳۳-

انداختن مذاب شیشه در داخل ظروف محتوی شیشه‌های سرد و خردشده، ممنوع است.

ماده ۳۴-

خرده شیشه‌ها باید توسط ظروف فلزی مخصوص حمل و جابجا گردند.

ماده ۳۵-

زمان مواجهه کارگران در مجاورت کوره‌های ذوب و سایر محیط‌های با دمای بالاتر از حد مجاز، باید با جابجایی و کار چرخشی یا کم کردن ساعات شیفت کاری برابر با توصیه‌های حدود تماس شغلی کشور باشد.

ماده ۳۶-

بازدید جام‌های شیشه قبل از جابجایی آنها به لحاظ عدم وجود ترک و نقص الزامی است.

ماده ۳۷-

جابجایی، انبارکردن و چیدمان محصولات شیشه باید به گونه‌ای باشد که احتمال ریزش آنها وجود نداشته باشد.

ماده ۳۸-

در کارگاه‌های سنتی تولید بلور و ظروف شیشه‌ای که به وسیله دمیدن در مذاب اقدام به ایجاد فرم می‌نمایند استفاده از «سرلوله دم» مشترک ممنوع است.

ماده ۳۹-

برگه‌های شناسایی مو ۶۲۷۰۵ شیمیایی (MSDS) و طریقه مناسب حمل و تخلیه آنها باید در محل نگهداری این مواد نصب گردد.

ماده ۴۰-

برای جلوگیری از لرزش و تکان‌های ناگهانی اتاق‌های کامیون‌های حمل شیشه هنگام بارگیری، سکوی بارگیری باید به گونه‌ای باشد که اختلاف سطحی بین کف اتاقک کامیون سطح سکوی بارگیری وجود نداشته باشد و فاصله لازم بین کامیون و لبه سکو به حداقل برسد.

ماده ۴۱-

کارفرما مکلف است برای کلیه کارگران شاغل در صنعت شیشه، آموزش‌های ایمنی متناسب با نوع کار آنان در بدو ورود و ضمن کار در مراجع ذریع قانونی که منجر به صدور گواهینامه می‌شود، برگزار نماید.

ماده ۴۲-

با عنایت به ماده ۸۸ قانون کار جمهوری اسلامی ایران: کلیه واردکنندگان، تولیدکنندگان، فروشندگان، عرضه‌کنندگان و بهره‌برداران کنندگان از صنایع مرتبط با شیشه مکلف به رعایت استاندارد تولید و موارد حفاظتی و ایمنی می‌باشند.

ماده ۴۳-

مسئولیت رعایت مقررات این آیین‌نامه برعهده کارفرمای کارگاه بوده و در صورت وقوع هرگونه حادثه به دلیل عدم توجه کارفرما به الزامات قانونی، مکلف به جبران کلیه خسارات وارده به زیان‌دیدگان می‌باشد.

[امضاء]

این آیین‌نامه مشتمل بر سه فصل و ۴۳ ماده تهیه و به استناد مواد ۸۵ و ۹۱ قانون کار در جلسه مورخ ۱۱/۱۰/۱۳۸۷ شورایعالی حفاظت فنی تدوین و در تاریخ ۲۸/۱۱/۱۳۸۷ نیز به تصویب وزیر کار و امور اجتماعی رسیده است.